

Риёзус солиҳийн шархи / Риёзус солиҳийн шархи / 696-ҳадис

696 - وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْحُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَشَدَّ حَيَاةً مِنَ الْعَذَرَاءِ فِي حِدْرِهَا، فَإِذَا رَأَى شَيْئًا يَكْرَهُهُ عَرَفَنَاهُ فِي وَجْهِهِ. مُتَقْوٌ عَلَيْهِ [خ 6102، م 2320].

قَالَ الْعُلَمَاءُ: حَقِيقَةُ الْحَيَاةِ: حُلُقٌ يَبْعَثُ عَلَى تَرْكِ الْقَبِيحِ، وَيَمْنَعُ مِنَ التَّفْصِيرِ فِي حَقِّ ذِي الْحَقِّ.

وَرَوَيْنَا عَنْ أَبِي الْقَاسِمِ الْجُنَيْدِ رَحْمَةُ اللَّهِ قَالَ: الْحَيَاةُ رُؤْيَاُ الْآَلَاءِ - أَيْ: النِّعَمِ - وَرُؤْيَاُ التَّفْصِيرِ، فَيَسْوَدُ بَيْنَهُمَا حَالَةً تُسَمَّى حَيَاةً.

696. Абу Саид ал-Худрий розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам парданишин қиздан ҳам (яъни, парда ортидаги бокира қиздан ҳам) хаёли эдилар. Бирор ёқтирмайдиган нарсани кўрсалар, юзларидан билинар эди».

Муттафақун алайҳ.

Уламолар ҳаёning ҳақиқати ҳақида гапириб: «Ҳаё бир хулқидирки, кишини ёмон иш қилгани қўймайди. Ҳамда ҳақдорнинг ҳаққини адо қилишда пайдо бўладиган камчиликдан маън қиласди», дейишган.

Абулқосим Жунайдроҳимаҳуллоҳдан ривоят қилинади:

«Ҳаё - Аллоҳнинг неъматларини ва ўзининг шукридаги қусурликни ҳис этишдир. Буларнинг ўртасидаги бир ҳолат юзага келадики, у ҳаё, деб

номланади».

Шарх: Бу ҳадисда «парданишин қиз» деб таржима қилинган жумла арабчада «азро фии хидриҳа» деб келган. Илгари вояга етган қизлар учун алоҳида хона қилиб беришга шароит бўлмагани учун, уйнинг бир тарафи уларга парда ёки шунга ўхшаш нарса билан ажратиб берилган. Ўша тўсилган жой «хидр» деб аталган.

Манба: hadis.islom.uz

